

GARIS PANDUAN JAWATANKUASA ETIKA PENYELIDIKAN

Pusat Pengurusan Penyelidikan dan Inovasi
Universiti Pendidikan Sultan Idris

1. PENGENALAN

Penyelidikan merupakan agenda utama Universiti Pendidikan Sultan Idris selaras dengan usaha dan peranannya sebagai sebuah universiti pendidikan terulung di negara dan rantau ini. Penyelidikan di UPSI melibatkan pelbagai kluster merangkumi sains sosial, sains tulen dan guna, sastera dan ikhtisas, warisan alam dan budaya, teknologi maklumat dan komunikasi, teknologi dan kejuruteraan dan sains kesihatan dan klinikal.

Sejajar dengan perkembangan penyelidikan di UPSI, Jawatankuasa Etika Penyelidikan UPSI ditubuhkan bagi memastikan dan memantau semua aktiviti penyelidikan melibatkan manusia, haiwan dan biokeselamatan dijalankan dengan memenuhi aspek-aspek penghormatan terhadap privasi, kerahsiaan, kesejahteraan haiwan dan pemuliharaan terhadap kepelbagaian biologi dan alam sekitar.

2. OBJEKTIF

Garis Panduan Jawatankuasa Etika Penyelidikan Universiti merupakan rujukan kepada Jawatankuasa Etika Penyelidikan UPSI (JKEPU) dan penyelidik dalam menjalankan penyelidikan melibatkan manusia, haiwan dan biokeselamatan. Garis panduan ini menjelaskan tentang struktur organisasi, keahlian, fungsi dan tanggung jawab JKEPU.

3. PEMATUHAN KEPADA ETIKA PENYELIDIKAN

3.1 Pengerusi JKEPU, ahli panel, dan sekretariat bertanggungjawab untuk mengkaji, memahami dan mematuhi Garis Panduan Etika Penyelidikan UPSI yang ditetapkan.

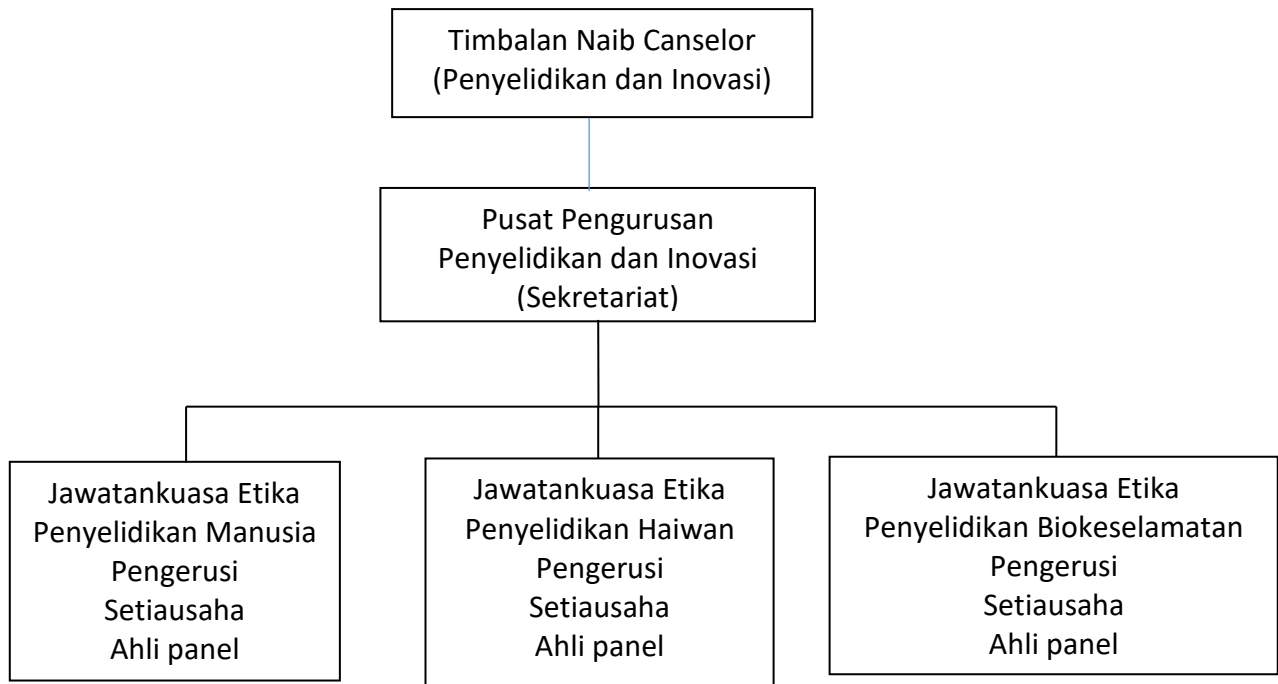
3.2 Semua penyelidikan yang melibatkan;

- i. penggunaan manusia sebagai subjek, penggunaan data dan rekod berkaitan manusia, atau;
- ii. penggunaan haiwan sebagai sampel kajian, atau/dan;
- iii. penggunaan organisma diubahsuai genetik (GMO) dan organisma diubahsuai hidup (LMO)

perlu mendapatkan kelulusan daripada JKEPU.

3.3 Semua penyelidik yang menjalankan aktiviti penyelidikan melibatkan manusia, haiwan dan biokeselamatan di UPSI bertanggungjawab untuk mematuhi etika penyelidikan yang telah ditetapkan.

4. JAWATANKUASA ETIKA PENYELIDIKAN UNIVERSITI

4.1 Struktur Organisasi

- 4.1.1 Jawatankuasa Etika Penyelidikan UPSI ditubuhkan di bawah Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan dan Inovasi).
- 4.1.2 Jawatankuasa Etika Penyelidikan UPSI meliputi;
 - i. Jawatankuasa Etika Penyelidikan Manusia
 - ii. Jawatankuasa Etika Penyelidikan Haiwan
 - iii. Jawatankuasa Etika Penyelidikan Biokeselamatan
- 4.1.3 Pusat Pengurusan Penyelidikan dan Inovasi merupakan sekretariat kepada Jawatankuasa Etika Penyelidikan UPSI.

4.2 Ahli Jawatankuasa

- 4.2.1 Ahli Jawatankuasa Etika Penyelidikan UPSI terdiri daripada:
 - i. Pengerusi setiap Jawatankuasa Etika Penyelidikan Manusia, Haiwan dan Biokeselamatan
 - ii. Setiausaha setiap Jawatankuasa Etika Penyelidikan Manusia, Haiwan dan Biokeselamatan
 - iii. Ahli panel saintifik dari UPSI dan/atau luar UPSI
 - iv. Ahli panel bukan saintifik/*layperson* dari UPSI dan/atau luar UPSI

v. Sekretariat terdiri daripada pegawai tadbir dan pembantu tadbir di Pusat Pengurusan Penyelidikan dan Inovasi, UPSI.

4.2.2 Pengerusi Jawatankuasa Etika Penyelidikan Manusia, Haiwan dan Biokeselamatan, Setiausaha, dan ahli panel saintifik adalah dalam kalangan komuniti saintifik yang mempunyai kepakaran seperti perubatan, veterineri, psikologi, bioteknologi, kaunseling, sains kemanusiaan, pendidikan, teknologi maklumat, sains pertanian, sains sukan, seni muzik, kejuruteraan, bahasa dan lain-lain bidang kepakaran saintifik yang diperlukan.

4.2.3 Ahli panel bukan saintifik/*layperson* adalah dalam kalangan komuniti bukan saintifik yang dapat memberi input dan perspektif individu ke atas isu dan penyelidikan berdasarkan pengalaman dan kepakarannya.

4.2.4 Ahli Jawatankuasa Etika Penyelidikan Manusia, Haiwan atau Biokeselamatan mestilah terdiri daripada Pengerusi, Setiausaha dan sekurang-kurangnya dua ahli panel saintifik dan sekurang-kurangnya satu ahli panel bukan saintifik/*layperson* yang dilantik.

4.3 Kriteria Pemilihan Ahli Jawatankuasa

4.3.1 Ahli jawatankuasa di lantik oleh Naib Canselor UPSI dengan nasihat Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan dan Inovasi).

4.3.2 Kriteria pemilihan ahli jawatankuasa adalah seperti berikut;

i. Kriteria pemilihan ahli jawatankuasa adalah berdasarkan pengalaman yang dimiliki, rekod etika terdahulu, dan/atau pengalaman dan pengetahuan dalam bidang saintifik, mengikut keutamaan profil ahli.

ii. Konflik kepentingan perlu dielakkan dalam proses lantikan dibuat, jika, dalam situasi yang tidak dapat dielakkan, ketelusan dalam membuat keputusan perlu diutamakan.

iii. Ahli jawatankuasa perlu memiliki kualiti seperti berikut;

- a) Bermotivasi dan sentiasa menunjukkan minat dalam melaksanakan tanggungjawab;
- b) Mempunyai pengetahuan dan pengalaman dalam bidang yang diwakili;
- c) Sentiasa ada dan komited dengan masa dan usaha apabila di perlukan;
- d) Mampu menghormati dan menerima pelbagai pandangan;
- e) Berintegriti.

4.4 Lantikan

4.4.1 Syarat lantikan adalah seperti berikut:

- i. Nama, jantina, pekerjaan dan jawatan dalam jawatankuasa perlu dihebahkan.
- ii. Ahli perlu menerima lantikan sebagai ahli jawatankuasa secara bertulis.
- iii. Ahli perlu mengemukakan salinan CV dan dokumen-dokumen lain yang berkaitan dengan pengalaman dan sijil berkaitan etika.
- iv. Ahli perlu mendedahkan konflik kepentingan, jika ada.
- v. Ahli perlu mengetahui mana-mana dokumen, kod etika dan mana-mana garis panduan yang melibatkan etika penyelidikan yang berkaitan.
- vi. Ahli diwajibkan untuk menandatangani 'Perjanjian Kerahsiaan Ahli Jawatankuasa Etika Penyelidikan Universiti' sebelum tempoh lantikan bermula. Perjanjian ini akan melindungi privasi dan kerahsiaan semua pihak yang mana maklumatnya akan di dedahkan oleh JKEPU dalam menjalankan tugas dan tanggungjawab yang diberikan.
- vii. Penyelidik boleh menjadi ahli dalam JKEPU; namun, ahli tersebut tidak boleh hadir semasa proses penilaian dan kelulusan dijalankan sekiranya ahli tersebut menjadi penyelidik utama, penyelidik bersama atau mempunyai konflik kepentingan.
- viii. Universiti boleh menarik balik keahlian seseorang sebagai ahli JKEPU pada bila-bila masa dalam tempoh lantikan. Sebarang keputusan akan di dimaklumkan secara bertulis.

4.4.2 Tempoh lantikan bagi ahli jawatankuasa adalah selama tiga (3) tahun.

4.4.3 Ahli yang telah tamat tempoh lantikan boleh dilantik semula bagi penggal kedua untuk tempoh tiga (3) tahun bagi memastikan kecukupan korum ahli jawatankuasa tidak terjejas.

4.4.4 Lantikan semula ahli adalah berdasarkan cadangan daripada pengerusi kepada Naib Canselor dengan pesetujuan daripada ahli jawatankuasa.

4.4.5 Ahli yang baru dilantik perlu menghadiri sekurang-kurangnya satu mesyuarat sebagai pemerhati sebelum memulakan tempoh lantikan sebagai ahli jawatankuasa.

- 4.4.6 Ahli yang ingin meletak jawatan perlu memberikan surat perletakan jawatan dengan tarikh perletakan jawatan 30 hari sebelum tarikh mesyuarat akan datang berlangsung kepada Naib Canselor melalui pengerusi.
- 4.4.7 Dalam kes perletakan jawatan, Naib Canselor akan melantik ahli baru dengan cadangan dan sokongan daripada pengerusi dan ahli baru tersebut mempunyai bidang kepakaran yang sama dengan dengan ahli jawatankuasa yang meletak jawatan. Cadangan ahli baru boleh di ambil kira daripada ahli yang meletak jawatan.
- 4.4.8 Jika ahli jawatankuasa berpindah ke negeri/negara lain atau mana-mana keadaan yang sama, dan ahli tersebut tidak dapat menghadiri ke mesyuarat berikutnya, wakil/pengganti perlu di lantik mengikut klausa 4.4.6.
- 4.4.9 Ahli boleh di lepaskan atau di tamatkan daripada memegang jawatan di dalam jawatankuasa di sebabkan oleh;
- i. Hilang kelayakan untuk menjadi ahli jawatankuasa.
 - ii. Gagal menghadiri lebih dari tiga (3) kali mesyuarat berturut-turut [tertakluk kepada panggilan mesyuarat](#).
 - iii. Kelayakan keahlian juga akan di kaji semula sekiranya ahli telah ingkar terhadap etika kerja.
 - iv. Dalam semua keadaan, Naib Canselor akan mengeluarkan surat penamatan kepada ahli jawatankuasa yang terlibat. Penamatan ahli akan di rekodkan dalam minit mesyuarat JKEPU yang akan datang.

4.5 Fungsi dan tanggungjawab

4.5.1 Pengerusi JKEPU

- i. Mempengerusikan mesyuarat Jawatankuasa Etika Penyelidikan. Sekiranya Pengerusi tidak dapat hadir Pengerusi sementara akan dilantik dalam kalangan ahli JKEPU.
- ii. Memastikan pematuhan JKEPU dengan dasar antarabangsa, kebangsaan, dan institusi berkaitan penyelidikan melibatkan subjek manusia, haiwan dan biokeselamatan.
- iii. Mencadangkan keahlian JKEPU.
- iv. Mengesyorkan pindaan dan perubahan dasar.
- v. Mewakili UPSI dalam forum/seminar etika di peringkat kebangsaan dan antarabangsa.
- vi. Memantau dan menyelia pengurusan JKEPU dan ahli panel.

- vii. Memberi maklum balas di atas cadangan, aduan, dan pertanyaan daripada pihak berkepentingan.

4.5.2 Setiausaha

- i. Memastikan pematuhan JKEPU dengan dasar antarabangsa, kebangsaan, dan institusi berkaitan penyelidikan melibatkan subjek manusia, haiwan dan biokeselamatan.
- ii. Merancang latihan berterusan ahli panel JKEPU.
- iii. Berhubung dengan pihak berkepentingan di luar UPSI.
- iv. Menyampaikan maklumat atau isu terkini berkaitan etika penyelidikan melibatkan subjek manusia, haiwan atau biokeselamatan kepada ahli panel JKEPU.
- v. Melaksanakan tugas yang berkaitan dengan JKEPU yang mungkin diberikan oleh Pengerusi JKEPU.

4.5.3 Ahli Panel JKEPU

- i. Ahli panel saintifik berperanan menilai penyelidikan dari aspek merit saintifik, amalan piawai dan perlindungan hak dan kesejahteraan subjek.
- ii. Ahli panel bukan saintifik */layperson* (aspek keutamaan dalam bidang bukan saintifik) berperanan memberikan input mengenai perlindungan hak dan kesejahteraan subjek berdasarkan pengetahuan dan kepakaran masing-masing.
- iii. Ahli panel dari luar UPSI berperanan memberi input mengenai isu dan penyelidikan dari perspektif mereka berdasarkan pengetahuan, kepakaran dan pengalaman masing-masing.
- iv. Membuat ulasan terperinci dan keputusan yang tepat terhadap protokol yang dinilai.
- v. Memahami garis panduan dan prosedur kendalian piawai (SOP) JKEPU, serta dasar etika penyelidikan antarabangsa dan kebangsaan yang berkaitan.
- vi. Melibatkan diri dalam proses penilaian dan lawatan tapak jika perlu.
- vii. Menjaga kerahsiaan dokumen dan perbincangan mesyuarat JKEPU.
- viii. Mengisytiharkan sebarang konflik kepentingan.
- ix. Mengikuti latihan yang berkaitan etika penyelidikan yang diperlukan.
- x. Merujuk kepada Pengerusi JKEPU untuk sebarang cadangan atau aduan daripada penyelidik, dan / atau penaja sebelum mengambil sebarang tindakan.
- xi. Menjalankan lain-lain tugas yang berkaitan dengan JKEPU yang mungkin diminta oleh Pengerusi JKEPU.

4.5.4 Sekretariat

- i. Menerima dan menyemak permohonan etika yang diperolehi daripada Fakulti/Pusat/Institut.
- ii. Menyediakan dan mengedarkan fail permohonan etika.
- iii. Menyediakan agenda dan minit mesyuarat.
- iv. Menjaga kerahsiaan dokumen permohonan etika penyelidikan.
- v. Menyediakan keperluan pentadbiran kepada ahli JKEPU yang berkaitan dengan aktiviti JKEPU.
- vi. Memaklumkan kepada penyelidik status dan keputusan permohonan JKEPU.
- vii. Memantau pengeluaran semua komunikasi JKEPU berkenaan dengan keputusan JKEPU.

4.6 Keperluan Korum

- 4.6.1 Mesyuarat JKEPU diadakan dua (2) bulan sekali, tertakluk kepada keperluan semasa.
- 4.6.2 Keputusan penilaian etika akan di buat oleh ahli jawatankuasa JKEPU yang hadir semasa mesyuarat diadakan dengan korum yang mencukupi.
- 4.6.3 Korum mesyuarat JKEPU adalah minimum lima (5) orang ahli JKEPU yang hadir termasuk minimum seorang daripadanya ahli panel bukan saintifik/*layperson*.